TIJD-SCHRIFT

Nummer 59
maart 1996

HISTORISCHE VERENIGING VLAARDINGEN

COLOFON

De Historische Vereniging Vlaardingen heeft tot doel het bevorderen van:
- de belangstelling voor en de kennis van de stad Vlaardingen en haar bewoners;
- het behoud en het herstel van gebouwen en stedebouwkundige structuren en landschappen;
- het behoud en het verzamelen van die gegevens die van belang zijn voor de geschiedenis van de stad.

De contributie bedraagt *f* 32,50 per jaar, voor jongeren t/m 25 jaar *f* 25, te voldoen per accept-girokaart. Het postgironummer van de vereniging is 750978. Leden krijgen jaarlijks het Historisch Jaarboek en 4 x per jaar het verenigingsblad Tijd-Schrift.

Het bestuur is als volgt samengesteld:

W.C. den Breems, voorzitter
C.J. Hart, secretaris
J.J. Westerdijk, penningmeester
J. van Hees
A. Ouwendijk
E. van Rongen
W. van de Wetering

Adres secretariaat/ledenadministratie:
Prins Bernhardlaan 12
3135 JB Vlaardingen
Telefoon 434 7063

Verkoop losse uitgaven:
Arnold Hoogvlietstraat 69
3134 CB Vlaardingen
Telefoon 434 6864

Redactie Tijd-Schrift:

E. van Rongen, eindredacteur
F.W. Assenberg
C.M. van den Boogert
A. Maarleveld

Redactie-adres:
Paul Henri Spaakring 22
3137 DJ Vlaardingen
Telefoon 474 9416

Bijdragen aan de inhoud van Tijd-Schrift zijn van harte welkom. In verband met de geautomatiseerde verwerking van de teksten ontvangt de redactie deze graag op 3,5" diskette, bij voorkeur in WordPerfect voor Apple Macintosh of WP in MS-DOS formaat.

ISSN 1380-2992 © Historische Vereniging Vlaardingen
Niets van deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

Redactioneel	2
Van de voorzitter	4
Convocatie	6
Notulen Algemene Ledenvergadering 1995	7
Jaarverslag 1995	9
Een impressie ... - *Cor Verschuren*	15
Vlaardingen in de jeugdliteratuur - *P.A.M. Feelders*	19
Weet u het nog? - *W.C. den Breems*	23
Oproepen	25
Onherkenbaar veranderd	26
Boekbespreking	28
Excursie	29
Lezingenprogramma	31

Personeel van de Vaten en Kistenfabriek C. van der Burg & Zonen, op 11 oktober 1930 geportretteerd tussen het hoog opgetaste zaagwerk op het fabrieksterrein. (Foto: HVV)

REDACTIONEEL

Het is moeilijk om het iedereen altijd volledig naar de zin te maken. Dacht de redactie dat het vorige nummer van begin tot eind zou boeien met het artikel over het Platje, krijgen we reacties dat het wel erg lang was en dat wat meer afwisseling ook wel aardig zou zijn. Nu kunnen we het daar eigenlijk best wel mee eens zijn. Alleen is de omvang van Tijd-Schrift nu eenmaal beperkt en zijn sommige artikelen wat lang. En soms is het jammer om in de artikelen te moeten knippen en doen we dat dan ook niet. Vandaar dat er dus toch soms wel eens een Tijd-Schrift met zo'n heel lang stuk zal verschijnen. Als tegemoetkoming heeft de redactie wel besloten om dat hooguit één keer per jaar te doen. Ter compensatie biedt dit nummer de lezer wel de broodnodige variatie. Uiteraard bevat het, zoals gebruikelijk voor het eerste nummer van het jaar, de convocatie voor de Algemene Ledenvergadering (die dit jaar op 26 maart wordt gehouden) en de bijbehorende jaarstukken. Verder hebben we een artikeltje van Paul Feelders over een beschrijving van Vlaardingen in een jeugdblad uit de vorige eeuw en een sfeertekening door oud-Vlaardinger C.P. Verschuren van de Vaten- en kistenfabriek van C. van der Burg aan de Oosthavenkade, nu voorgoed verleden tijd. Veranderingen in het stadsbeeld zijn ook duidelijk aan een tweetal foto's van de Kuiperstraat: wat kan er in enkele tientallen jaren toch veel gebeuren! Nog meer foto's vindt u in een vragenrubriekje van onze voorzitter. Enige tijd geleden meldde hij u dat de heer Kalkman zijn negatievenverzameling aan de HVV heeft overgedragen en dat wij uit die verzameling opnames met enige regelmaat wat wilden publiceren. Dit heeft onder andere geleid tot het boekje 'Vlaardingen in wintertijd' dat bijzonder goed verkocht is. Van niet alle opnames is echter even duidelijk wat er allemaal op te zien is, zelfs niet voor een doorgewinterde Vlaardinger als Wout den Breems. Daarom roept hij uw hulp in. Een reactie op een soortgelijke vraag kreeg de redactie van de heer Prooi uit Rozenburg. Hij meent dat de straatvegers die wij afbeeldden bij het artikel van Piet Borsboom (Tijd-Schrift 57, blz. 8) niet, zoals wij ons afvroegen, bij de sluizen aan het werk waren, maar in de buurt van Gemeentewerken aan de Hoflaan. Een niet onaannemelijke suggestie. Hartelijk dank voor deze reactie. Wij stellen dergelijke interactie met onze lezers zeer op prijs!

Ten slotte vindt u een bespreking van het pas verschenen boek van Leen Maat: 'Water en vuur in oorlog en vrede', een tweetal oproepen, nieuws van de Excursiecommissie (8 juni naar Zierikzee!) en het resterende lezingenprogramma van dit winterseizoen. Over boeken gesproken: vanaf 9 maart ligt deel 2 van Tijdsbeeld van Vlaardingen, de serie fotoboeken over Vlaardingen in de vijftiger jaren, samengesteld door Wout den Breems en ondergetekende, in de boekwinkels. De redactie wenst u smakelijk eten met al dit historische leesvoer.

Eric van Rongen, eindredacteur

MAKELAARDIJ
DeWitte

Bemiddeling bij:
Koop en verkoop
Huur en verhuur
Hypotheken
Taxaties
Beheer

NVM MAKELAAR

DeWitte adviseurs
verzekerings

Alle verzekeringen

Schiedamseweg 26 Vlaardingen
Telefoon (010) 434 38 44
Telefax (010) 435 93 34

1e VLAARDINGSE
HYPOTHEEKCENTRUM BV

SCHIEDAMSEWEG 26
POSTBUS 188
3130 AD VLAARDINGEN
Tel. 010 - 4358662

VAN DE VOORZITTER

Het jaar 1995 was een belangrijk jaar voor de Historische Vereniging Vlaardingen. Toen de vereniging op 20 januari 1967 werd opgericht, was dit voor een periode van 29 jaar, een in die tijd gebruikelijke gang van zaken. Indien er geen actie ondernomen zou worden, zou de vereniging op 20 januari 1996 ophouden te bestaan. Vanzelfsprekend werd dit door bestuur en leden niet gewenst. De HVV heeft de afgelopen 29 jaar haar bestaansrecht keer op keer bewezen en er was daarom alle reden om haar bestaan te verlengen. Er was dus een wijziging van de statuten nodig en het bestuur achtte dit een goede aanleiding om de statuten in hun geheel eens kritisch te bekijken en aan de eisen des tijds aan te passen. In een extra uitgave van Tijd-Schrift legde het bestuur een voorstel voor wijziging van de statuten aan u voor. De ledenvergadering van 24 oktober 1995 verleende, behoudens enkele kleine tekstwijzigingen, goedkeuring aan dit voorstel. De 11de december 1995 was vervolgens de heuglijke dag waarop bij notaris mr. P. Kroesen de notariële akte passeerde waarin de nieuwe statuten zijn vastgesteld. Sinds die dag is van kracht dat de Historische Vereniging Vlaardingen voor onbepaalde tijd is aangegaan. De nieuwe statuten ontvangt u hierbij in een aparte uitgave.

Wat u natuurlijk al uitgerekend heeft, is dat de HVV op 20 januari 1997 alweer 30 jaar bestaat. Het bestuur is van mening dat dit zesde lustrum niet ongemerkt voorbij moet gaan en wil het op toepasselijke wijze vieren. U zult zich vast nog wel de gezellige ledendag herinneren in verband met het 25-jarig jubileum. Een 'Werkgroep Jubileum 1997' is aan het werk gegaan om aan dit feest een invulling te geven. U hoort er in de loop van het jaar meer over.

Een andere heuglijk feit in 1995 was, dat de Historische Vereniging goed scoorde met het boekje 'Vlaardingen in Wintertijd'. Niet alleen verliep de verkoop uitstekend, maar bijzonder aardig is ook te vermelden dat de gemeente Vlaardingen het boekje cadeau heeft gedaan aan haar ambtenaren.

Goede berichten. Maar toch! Bij de bespreking van de jaarstukken door het bestuur werd duidelijk dat er in de ledengroei enige stagnatie is ontstaan. Het jaar 1995 werd afgesloten met 1169 leden, terwijl 1996 begon met een ledental van 1130. Op zich is dit niet heel erg schokkend, want er is altijd een natuurlijk verloop. Een terugloop van 40 leden vindt het

bestuur echter net iets te veel. We moeten dus weer aan het werk om leden te werven! Het bestuur doet zijn best door met een boeken- en informatiestand aanwezig te zijn op allerlei feesten en braderieën in de stad en door aandacht voor de vereniging te vragen van de media. De beste ledenwerving vindt echter nog altijd plaats door middel van mond-tot-mond reclame en daarbij hebben wij uw hulp nodig. Helpt u mee het 30-jarig jubileum een extra glans te geven door het overschrijden van de grens van 1200 leden? Voor nog steeds slechts *f* 32,50 per jaar (en voor jongeren tot 25 jaar zelfs maar *f* 25,—) krijgt men bij het lidmaatschap een fraai verzorgd Historisch Jaarboek en vier afleveringen van Tijd-Schrift. Bij aanschaf in de boekhandel is men aanzienlijk duurder uit en nu wordt het nog thuisbezorgd ook! Bovendien: hoe groter de vereniging, des te meer kan zij zich naar het gemeentebestuur toe beijveren voor behoud van het historisch waardevolle in Vlaardingen. Vertel het door!!

'Vlaardingen bruist van de bouwactiviteiten' stond er een aantal maanden geleden in de krant. Een goede zaak: diverse plannen staan op stapel, zoals voor de Westwijk, het Buizengat en De Nieuwe Tuinen aan het Westnieuwland. Maar ook met de onlangs gestarte verbouwactiviteiten in de Hollandse Pelmolen en met de naderende voltooiing van de renovatie van het Stadshart mag men tevreden zijn. De meningen over één en ander lopen natuurlijk nogal uiteen, dat zal altijd wel zo blijven.

Tot slot wil ik hier een woord van dank uitspreken tot de heer Hans Mathijssen, die te kennen heeft gegeven het bestuur –met pijn in het hart, zoals hij het verwoordde– te moeten verlaten. De reden is dat zijn nieuwe functie als hoofd Projectbureau Cultuur bij de gemeente Vlaardingen moeilijk samen kan gaan met bestuursfuncties die raakvlakken hebben met cultuur, zoals bijvoorbeeld die bij de HVV. Vanaf 1991 is hij bij ons bestuurslid geweest en wij zijn hem dankbaar voor zijn grote inzet en inbreng. Het bestuur prijst zich gelukkig dat de banden met de gemeentelijke Archiefdienst kunnen blijven bestaan: op de ledenvergadering van 26 maart a.s. zal mevr. Erika Verloop, medewerkster bij het Stadsarchief, worden voorgedragen om de vacante bestuursplaats in te nemen.

Op die ledenvergadering wil ik u bij leven en gezondheid graag verwelkomen.

Wout den Breems

CONVOCATIE VOOR DE ALGEMENE LEDENVERGADERING 1996

Het bestuur van de Historische Vereniging Vlaardingen nodigt de leden uit tot het bijwonen van de Algemene Ledenvergadering, die plaats vindt op dinsdag 26 maart 1996 in Wijkcentrum Holy aan de Aristide Briandring (achter Albert Heijn op de Loper). De bijeenkomst vangt aan om 19.30 uur.

AGENDA

1 Opening door de voorzitter
2 Ingekomen stukken
3 Notulen Algemene Ledenvergadering van 28 maart 1995 (zie pagina 7 van dit Tijd-Schrift)
4 Jaarverslag secretaris (zie pagina 9 van dit Tijd-Schrift)
5 Financieel verslag 1995 en begroting 1996 (los bijgesloten)
6 Verslag Kascontrolecommissie en benoeming nieuwe Kascontrolecommissie
7 Bestuursverkiezing (zie onderstaande toelichting)
8 Mededelingen van het bestuur
9 Rondvraag
10 Sluiting

Bij agendapunt 7: Bestuursverkiezing:
De heer J.A.C. Mathijssen heeft de wens te kennen gegeven zich terug te trekken uit het bestuur. Dit onder meer op grond van zijn benoeming tot hoofd van het gemeentelijke Projectbureau Cultuur.

Het bestuur heeft mevrouw H.C. Verloop, medewerkster bij het Stadsarchief Vlaardingen, bereid gevonden zich kandidaat te stellen voor deze vacature.

Reglementair aftredend zijn de heren W.C. den Breems, W. van de Wetering en A. Ouwendijk. Zij hebben zich herkiesbaar gesteld.

Na de pauze, om omstreeks 20.30 uur, komt een aantal leden aan het woord die in een korte presentatie de aanwezigen deelgenoot willen maken van hun belevenissen, hun hobby's e.d.

NOTULEN VAN DE ALGEMENE LEDENVERGADERING VAN DE HISTORISCHE VERENIGING VLAARDINGEN GEHOUDEN OP 28 MAART 1995

De 28ste Algemene Ledenvergadering werd geopend door de voorzitter, de heer W.C. den Breems. Voor een gehoor van 42 leden merkte hij op dat geen menselijk wezen, geen stad of dorp zich aan zijn verleden kan onttrekken. "Het is zeer de moeite waard en zeker ook nuttig voor de mens de geschiedenis van zijn of haar dorp en stad te kennen." Hij vervolgde met de constatering dat de belangstelling voor de geschiedenis van onze stad en haar omgeving nog steeds groeiende is. De Historische Vereniging Vlaardingen zet zich als schakel in de ketting van Vlaardingse culturele instellingen volledig in om aan die vraag te voldoen.

"De historisch geïnteresseerde Vlaardinger lijkt in dit opzicht veel op een hongerige wolf. Of het nu gaat om een geschiedenisboek, een fotoboek of iets van dien aard, ze worden met graagte verslonden", aldus de voorzitter. Publikaties op dit terrein verschijnen dan ook regelmatig en ook onze vereniging laat zich daarbij niet onbetuigd.

Hij roemde de verhouding met andere cultuurhistorische instellingen in Vlaardingen. Ook al kunnen er altijd tegenstellingen en meningsverschillen ontstaan, "het is opvallend en verheugend dat er veelal respect heerst voor elkaars opvattingen en men elkaar ook recht in de ogen kan blijven kijken. Alleen op deze manier kan er worden gewerkt aan de voor Vlaardingen zo noodzakelijke kwaliteit."

De vereniging heeft niet te klagen over belangstelling van de kant van de pers. Men besteedt aandacht aan de lezingen, de excursies en onze historische publikaties. En er wordt ruime aandacht besteed aan de activiteiten van de Commissie Stad en Monument. "Natuurlijk ben je kwetsbaar als je de nek uitsteekt en verbeteringen nastreeft. Tevens zijn er dan aanvallen te verwachten. Maar gesteund door de gestadige groei van het ledental en de belangstelling voor onze activiteiten, weet je als bestuur waar je voor staat." Hiermee sloot de voorzitter zijn openingswoord af en verklaarde de vergadering voor geopend.

De secretaris meldde als ingekomen stukken berichten van verhindering van de heren H.J. Luth en J.J. Westerdijk.
De vergadering hechtte haar goedkeuring aan de notulen van de Algemene

Ledenvergadering van 29 maart 1994 en aan het jaarverslag van het secretariaat.

Het financieel verslag over 1994 en de begroting voor 1995 werden door de vergadering in orde bevonden.

De leden van de kascontrolecommissie, de heren A.J. Stahlie en F.W. Assenberg, hadden de kas en de boekhouding van de vereniging voor het jaar 1994 gecontroleerd en in orde bevonden. Hun voorstel de penningmeester te dechargeren voor het jaar 1994 werd door de vergadering aanvaard.

In hun verklaring merkten de leden van deze commissie op dat de inventarislijst met de eigendommen van de vereniging nog niet aanwezig is en zij deden de aanbeveling deze voortaan op te nemen bij de jaarstukken. In reactie hierop merkte de voorzitter op dat genoemde lijst in voorbereiding is.

Tot nieuwe leden van de kascontrolecommissie werden benoemd de heren A.W.J. Andriessen en A. Stolk. De heren J. van den Berg en A. Hofman werden benoemd tot plaatsvervangende leden.

De reglementair aftredende bestuursleden, de heren J. van Hees en E. van Rongen, werden door de vergadering herkozen.

Als mededelingen van het bestuur maakte de voorzitter melding van het legaat van wijlen de heer A.C. Noordhoek.

Tevens noemde hij het niet door laten gaan van de bijeenkomst voor de nieuwe leden. De belangstelling was te gering.

Tijdens de rondvraag werd de suggestie gedaan om de te distribueren voorstellen voor herziening van statuten en huishoudelijk reglement vergezeld te doen gaan van de thans geldende documenten. Een suggestie die door het bestuur werd overgenomen.

Niets meer aan de orde zijnde, sloot de voorzitter de Algemene Ledenvergadering om 20.00 uur.

JAARVERSLAG EN OVERZICHT ACTIVITEITEN

Het totaal aantal leden bedroeg bij het opstellen van dit verslag 1131. Gedurende het verslagjaar konden wij 52 nieuwe leden aan ons bestand toevoegen. Om diverse redenen werden 96 lidmaatschappen niet verlengd.

De Algemene Ledenvergadering werd gehouden op 28 maart 1995 in het Wooncentrum Hoylede. Het verslag van deze bijeenkomst is te vinden op de pagina's 7 en 8 van dit Tijd-Schrift.

Het bestuur kent sinds de Algemene Ledenvergadering de volgende samenstelling:

W.C. den Breems, *voorzitter*
W. van de Wetering, *vice-voorzitter*
C.J. Hart, *secretaris*
J.J. Westerdijk, *penningmeester*
J. van Hees
J.A.C. Mathijssen
A. Ouwendijk
E. van Rongen

Het bestuur vergaderde in het jaar 1995 zes maal.

In verband met de wijziging van de statuten van onze vereniging werd op 24 oktober 1995 in de Bethelkerk een extra Ledenvergadering gehouden. Tijdens deze bijeenkomst werd het voorstel van wijziging met enkele kleine veranderingen goedgekeurd. Inmiddels is de akte bij de notaris gepasseerd waarmee de nieuwe statuten officieel van kracht zijn geworden.

In het afgelopen jaar was de Historische Vereniging Vlaardingen onder meer aanwezig bij openingen van exposities in het Streekmuseum en het Visserijmuseum, de uitreiking van de Geuzenpenning 1995, de presentatie van de uitgaven 'Hein van Minnen, torenkijker' en 'Abraham van der Linden', de jubileumviering van de Historische Vereniging Maassluis, de viering van het eerste lustrum van VVV Vlaardingen, het schenken van

het 'kraanbier' bij de in aanbouw zijnde Stadskraan, de viering van het 175-jarig bestaan van Warmelo & Van der Drift en de uitreiking van het waarderingsteken d'Akerboom.

Als andere activiteiten zijn nog te vermelden de aanwezigheid van onze vereniging bij het Haring- en Bierfeest, de gehouden Vlaardingen-lezing voor de leden van de Historische Vereniging Lekkerkerk en de uitgave van een boekje 'Vlaardingen in Wintertijd' met foto's van de heer Kalkman.

Historisch Jaarboek

De presentatie van het Historisch Jaarboek Vlaardingen 1995 (19de jaargang) vond plaats op 14 november 1995 in het Muziek informatie- en documentatiecentrum Ton Stolk, Westhavenkade 45. Het eerste exemplaar van het jaarboek werd uitgereikt aan de heer G.W. Schut, één van de hoofdrolspelers in het jaarboek-artikel 'Lastige Vlaardingers', dat werd geschreven door de heer G.T. Witte. In een ander artikel gaf de heer T. Stolk een terugblik op de kunstenaarsgroep VL 65. Verder was er in het Jaarboek aandacht voor een verdwenen karakteristieke kamer in het Vlaardingse stadhuis, vastgelegd door de heer J.P. ter Brugge, en een gedicht van de heer J. van IJperen.

De kronieken behandelen de jaren 1944 en 1994 en werden verzorgd door de heer M.A. Struijs (1944) en mevrouw M.A. van Papenveld-Hörst (1994). Voorts bevat de uitgave jaarverslagen van de Archeologische Werkgroep Helinium, de Stichting Archeologie en bouwhistorie Vlaardingen/Museum Hoogstad, de Gemeentelijk Archeoloog, de Historische Vereniging Vlaardingen, het Stadsarchief Vlaardingen, het Visserijmuseum en het Streekmuseum Jan Anderson.

Lezingen

De eerste bijeenkomst in het nieuwe jaar was op 24 januari. Maar liefst 95 leden/belangstellenden waren naar De Lijndraajer gekomen voor de geslaagde lezing van mevrouw I. Vellekoop met –zoals trouwens bij elke lezing– de bijbehorende dia's. Zij verhaalde, 200 jaar na dato, over de Franse tijd en over de gebeurtenissen in die tijd in en rond Vlaardingen.

Op 21 februari waren we te gast bij Shipmate Vlag Produktie in de Industriewijk. Onder de titel 'Vlaggen en Banieren - regels en manieren'

vertelde de heer G. van der Vaart talrijke wetenswaardigheden over genoemd vlagvertoon. Ook gaf ons bestuurslid/stadsarchivaris J.A.C. Mathijssen uitleg over de heraldische wetenswaardigheden van de vlag en het wapen van Vlaardingen. Tot slot maakten de 85 aanwezigen nog een interessante rondgang door de verschillende produktie-afdelingen van het bedrijf.

De Algemene Ledenvergadering werd dit jaar gehouden op 28 maart, waarvoor we voor het eerst te gast waren in de grote (nieuwe) zaal van Wooncentrum Hoylede aan de Churchillsingel. Het huishoudelijke gedeelte werd bijgewoond door 42 leden. Daarna vertelde de heer H. van der Lee (zoals hij dat ook deed in het artikel in het Jaarboek 1993) over het leven en werk van de heer H. Buis, die 60 jaar geleden de eerste 'rode' wethouder van Vlaardingen werd. Hierbij waren 75 belangstellenden aanwezig.

Vlak voor de viering van de bevrijding organiseerden we op 25 april een lezing over 'Vlaardingen in oorlogstijd'. Historicus drs. K. Kornaat vertelde over die jaren, geïllustreerd met een groot aantal dia's, waarvan vele ook werden gepubliceerd in het gelijknamige boek, dat eind 1994 het licht zag. Bijna 200 belangstellenden woonden de avond in de Stadsgehoorzaal bij. Met deze avond werd tevens het spits afgebeten van de 14-daagse bevrijdings-feestelijkheden in Vlaardingen.

Op 30 mei was de lezing gewijd aan de gemeente waarnaar de excursie-commissie het voorjaarsbezoek had gepland: Leiden. Professor mr. H.W. van Soest van de Historische Vereniging 'Oud Leiden' bracht in woord en beeld de stad tot leven en trof daarmee de nodige voorbereidingen voor een vruchtbaar bezoek aan deze stad. Zo'n 56 belangstellenden woonden deze bijeenkomst bij, die werd gehouden in het nieuwe Dienstencentrum Babberspolder.

Werden de lezingen tot nu toe voornamelijk op dinsdagen gehouden, met ingang van het nieuwe seizoen werd gehoor gegeven aan het verzoek om ook donderdagen hierbij te betrekken.

Het lezingenseizoen begon op 28 september met een presentatie van de heer F.W. Assenberg over het onderwerp 'Herbergen in Vlaardingen', naar het gelijknamige, enkele jaren geleden door de HVV uitgebrachte boekwerkje. Met veel anekdotes en beeldmateriaal informeerde hij de 65 aanwezigen in zaal De Lijndraajer over dit vroeger hoogst belangrijke 'sociaal gebeuren'. Voor de week daarna werden de aanwezigen uitgenodigd voor de wandeling 'Vlaardingen by night' van het ServiceTeam VVV

Vlaardingen om –vooral op de Markt– te kijken naar wat er nog rest uit vervlogen jaren.

Op 26 oktober vertelde de heer A.E. Dulfer over de 85-jarige geschiedenis van scouting (de vroegere padvinderij) in Vlaardingen. Deze beweging bestaat in onze gemeente al sinds 1913, wat de aanwezigheid verklaarde van heel oude foto's, die te zien waren op de zolder van het Hopman Smelikhuis op het Scoutcentrum Vlaardingen aan de Broekpolderweg (de voormalige boerderij van Vogel). Ongeveer 65 belangstellenden (waaronder een groot aantal Scouting-bestuurders) woonden deze zeer geanimeerde bijeenkomst bij. Na afloop van de 'officiële' lezing was nog een 'flitsend' beeldverslag van de in augustus gehouden Wereld Jamboree in Dronten te zien.

De laatste bijeenkomst werd gehouden op 21 november, waarbij de geschiedenis van het bedrijf Fontijne Vlaardingen centraal stond. Directeur drs. A. Fontijne meldde de verhuizing begin jaren vijftig van Schiedam naar Vlaardingen en vertelde over de overschakeling van de produktie van scheepsmotoren naar die van o.a. autovelg-persen. Na een rondleiding door de grote fabricagehallen werd de avond besloten met een gezellig samenzijn in de wintertuin van de onderneming

Excursies

In 1995 werden door de Excursiecommissie weer twee excursies georganiseerd voor leden en belangstellenden.

Op 10 juni bezochten we Leiden, de Lakenstad. Onder leiding van enkele leden van onze zustervereniging maakten de 37 deelnemers een uitgebreide rondwandeling langs verschillende hofjes, gebouwen en historische plekken in het centrum van deze stad. Na de lunch in het Koetshuis 'De Burcht' kon een ieder de stad op eigen gelegenheid verkennen. Het weer was niet al te fraai, maar dankzij de begeleiding van mevrouw A. Bulk-Klumper en de heer Van Soest kunnen we terugzien op een geslaagde dag.

De najaarsexcursie ging op 16 september naar Hillegersberg. Daar werd de (helaas) kleine groep deelnemers, na een kopje koffie in de Hill-in, ontvangen in de Hillegondakerk. Na een inleiding over het door Abr. Meere in 1830 gebouwde orgel konden we genieten van het orgelspel door de vaste organist, de heer A. van der Hoeven. Vervolgens liet de voorzitter van de Stichting Vrienden van de Hillegondakerk, ds. T.D. van Soest, ons

de bouwgeschiedenis van deze kerk en de restauratieplannen horen en zien. In de week na ons bezoek werd begonnen met de werkzaamheden aan o.a. het dak. De naastgelegen bijna 1000 jaar oude kasteelruïne werd tijdens het bezoek niet vergeten.

Open Monumentendag

Zoals inmiddels de gewoonte is geworden, werd op de tweede zaterdag van september ook in Vlaardingen weer aandacht besteed aan het fenomeen 'Open Monumentendag'. Dit keer –op zaterdag 9 september– lag de nadruk op de lokatie Hoogstad. Daar kreeg het landelijk thema 'Archeologie' gestalte in onder meer het museum Hoogstad, dat tal van nevenactiviteiten had georganiseerd, zoals een demonstratie van het maken van een vuurstenen vuistbijl. Ook andere historisch georiënteerde organisaties, zoals onze vereniging, presenteerden zich daar aan het publiek. Wij telden zo'n 1200 bezoekers die mede waren gekomen om het huis van wijlen dokter Moerman te bekijken.

Op deze dag werd tevens een nieuwe fietsroute 'langs het oudste Vlaardingen' uitgebracht. De samensteller, de stadsarcheoloog J.P. ter Brugge, leverde samen met de coördinator Open Monumentendag A. Ouwendijk en de leden van het ServiceTeam VVV Vlaardingen een belangrijke bijdrage aan het organiseren van dit geslaagde evenement.

Commissies

Voor de commissies van de Historische Vereniging Vlaardingen, die zijn samengesteld uit leden en bestuursleden, was het wederom een druk jaar.

Excursiecommissie: M. de Baan, P.J. Westerdijk en W. van de Wetering. Zie hierboven voor een verslag van de commissie.

Commissie Historische Publikaties/Jaarboek: mevr. J.K. Bot, C.M.L.P. Bracco Gartner, C.J. Hart, J. van Hees, A. Maarleveld (coördinator) en mevr. E. Verloop.

Hoofdtaak van de commissie was het redigeren van het Historisch Jaarboek 1995.

Commissie Industrieel Erfgoed: W.C. den Breems, mevr. J.P. de Ligt-Verboon, A.A. Pietersen, W. van de Wetering en M.P. Zuydgeest.

Lezingencommissie: H. van Elk, mevr. T. van der Hoek, A. Ouwendijk en A.M. Thurmer.
Zie hierboven voor een verslag van de commissie.

Commissie Stad en Monument: J. Amoureus, M. de Baan, A.J. van Bommel, J.P. ter Brugge, L. Droppert, C.J. Hart, J. de Ligt en J. van der Windt.

De commissie had bemoeienis met De Nieuwe Tuinen (gebied Sclaavenburg/Dijksteeg), het Stadshart, het 'Gat in de Markt' en de planvorming rond het Buizengat.

Commissie Tijd-Schrift: F.W. Assenberg, C.J. van den Boogert, A. Maarleveld en E. van Rongen (coördinator).
Het Tijd-Schrift kwam viermaal uit.

Commissie Vissersmonument: W.C. den Breems, D. van Os, M.A. Struijs en M.P. Zuydgeest.

Zowel de staat van onderhoud als de ongunstige lokatie van het Vissersmonument vormde voor de commissie een voortdurende zorg.

Woord van dank

Het bestuur spreekt wederom zijn dank uit de geweldige inzet van de leden van de commissies, de bezorgers van de publikaties en de vele vrijwilligers die bereid waren de activiteiten van de vereniging te steunen.

Administratiekantoor Verhagen

Gespecialiseerd in **Verenigingen van Eigenaren**, voor de Historische Vereniging Vlaardingen etiketten en acceptgirokaarten!

Menadostraat 33 - 3131 JK - Vlaardingen - **4342390**

EEN IMPRESSIE ...

Cor Verschuren

Het is 1942 en het is herfst. Voor het kantoor van 'Cees van der Burg & Zonen, Vaten en Kistenfabriek - Zagerij en Houthandel' aan de Oosthavenkade is een lichter zijn boomstammen aan het lossen: grondstof voor vaten in alle maten. Vaten voor bijvoorbeeld de voedselvoorziening. Staande voor het raam van zijn werkkamer kijkt directeur 'meneer Gerard' tevreden naar de activiteiten van de schipper en zijn knecht. Maar tevens zijn zijn gedachten een beetje bezorgd; er is veel werk te verzetten om het bedrijf van de aanvoer van voldoende boomstammen te verzekeren.

Het is herfst, maar een vaal zonnetje licht aan de overkant het monumentale gebouw van Bram Sprij op. En wat verder het eveneens monumentale Handelsgebouw aan de Parallelweg. Nog verder naar links zie je

Het grote fabriekspand gezien vanaf de kant van de spoorlijn. Hier was de kuiperij gevestigd, met onder de hanebalken de 'zestientjeszolder'. (Foto: Stadsarchief Vlaardingen)

het station en de kiosk op het Stationsplein. Dan de ijzeren leuningen van de brug en even verder de spoorbomen en de weg langs het water naar het Oosterhoofd. Nog verder naar links, aan de kop van de 1e van Leyden Gaelstraat, begint het complex van de kuiperij van Van der Burg & Zonen. De poort staat wijd open. Daar doorgaand klinkt rechts het snerpende geluid van de lintzagen waarmee de boomstammen tot duigen van diverse lengten en dikten worden gezaagd en zo worden klaargemaakt voor de kuipers. Ook de deksels worden er gekroosd. De kuipers hebben hun domein links, achter het kantoor waar baas Borsboom en baas Poot de scepter zwaaien. In de grote kuiperij is het spookachtig half duister: rook van de open vuren, geur van de natte hoepels, geluid van het kuipersgereedschap en geroep van kuipers en hun hulpjes.

Gereedgekomen tonnen en vaten worden weggereden. Er heerst een drukte van belang. Verderop ontwaren we een trap naar de zolder. De 'zestientjeszolder', het rijk van de gebroeders Harteveld en hun ploeg. Ze kijken op noch om; ze hebben het druk. Ze werken op stukloon en ze zijn erop gespitst om tenminste het weekloon van de vorige week te halen. Alles wordt immers schaarser en duurder. Maar er wordt nog gevist en er

De 1e van Leyden Gaelstraat met rechts het complex van Van der Burg. De poort geeft toegang tot een opslagterrein aan de Spoorsingel. (Foto: Stadsarchief Vlaardingen)

wordt nog gehandeld. En dus zijn er vaten nodig: hele, halve, kwarten, achtjes en zestientjes. En verder tonnen voor andere doeleinden. Die zie je voor je ogen gemaakt worden wanneer je terugloopt van de zolder naar beneden en naar buiten. En daar, buiten, maakt de 'oude meneer Jacob', zoon van de oprichter en vader van meneer Gerard en meneer Cees, zijn dagelijkse rondje. En passant raapt hij verloren 'hoepies' op en hangt die aan de hier en daar ingeslagen spijkers. Want zuinig zijn ze bij Van der Burg altijd al geweest. En vooral nu, in 1942.

Het is herfst en eenmaal buiten de poort ruikt het herfstachtig fris. Ook verderop, richting Binnensingel. Maar daar wordt de lucht zoet geurend. Geen wonder, want daar ligt de koek- en banketfabriek van Niemandsverdriet. En een herinnering ....

Van der Burg, Niemandsverdriet en Bram Sprij, drie industrieën die vele jaren vele mensen werk verschaften en die er nu niet meer zijn. Zal hun geschiedenis ooit nog eens geschreven worden?

In het "spookachtig halfduister" werkten de kuipers en hun hulpjes in de grote kuiperij. Opvallend zijn de grote, door de stoommachines aangedreven assen, waardoor met behulp van lange banden de diverse machines werden aangedreven. (Foto: HVV)

Wandversiering op de muur van het terrein van Van der Burg langs de 1e van Leyden Gaelstraat. Let op de ton erboven! Rechts van de -nu gesloten- toegangspoort is de duigenzagerij gevestigd. (Foto: Stadsarchief Vlaardingen)

Uw boekhandel in Vlaardingen-Holy

Literatuur
Spanning en Detectives
Kookboeken
Tuinboeken
Tijdschriften
Wenskaarten
Schrijfwaren
PARKER-pennen
Rookwaren
Handenarbeid

AART PONTIER BV
boek en kantoor
DE LOPER 11-13
VLAARDINGEN
tel. 010-474.32.15

Alles weten over lijfrente? VSB Bank. Ook uw bank voor 'n zekere toekomst.

VSB•BANK
Daar kom je verder mee.

VLAARDINGEN IN DE JEUGDLITERATUUR

Paul Feelders

Over de geschiedenis van het Nederlandse jeugdtijdschrift is nog heel weinig gepubliceerd. De bestaande publikaties beperken zich tot een inventarisatie en zijn vaak zeer onvolledig. Jaarboekjes voor kinderen bestonden al in de zeventiende eeuw in Zwitserland. Voor het midden van de achttiende eeuw schijnen er geen tijdschriften voor kinderen te hebben bestaan.

De inhoud van de tijdschriften was veelal gelijk: godsdienst, zedepreken, verhaaltjes, dichtstukjes, natuurkunde, geschiedenis, aardrijkskunde, raadsels. Zonder uitzondering vinden we het christelijke element in al deze eerste jeugdtijdschriften.

In 1834 verscheen het 'Hollandsch Penning-Magazijn voor de jeugd'. Het ontstaan van dit tijdschrift past in een reeks van internationale ontwikkelingen binnen Europa.

De boekhandelaar en schrijver Charles Knight bracht in 1830 te Londen voor de 'Society for the Diffusion of useful Knowledge' het 'Penny-Magazine' op de markt. Het was één der eerste geïllustreerde volkstijdschriften dat wekelijks verscheen. Het blad verwierf al snel een grote lezerskring: in 1833 waren er 160.000 intekenaren.

Vrij snel verschenen er in heel Europa vertalingen en navolgingen van het Penny-Magazine. Het vanaf 1833 in Duitsland door de 'Gesellschaft zur Verbreitung gemeinnütziger Kenntnisse' uitgebrachte 'Pfennig-Magazin' mocht zich verheugen op een grote belangstelling. In Leipzig werd het blad op zaterdag per speciaal daarvoor ingerichte paard-en-wagens naar de verspreiders gebracht. Door het grote succes (en waarschijnlijk ook vanwege de grove winsten) besloot men in Duitsland tot de uitgave van 'Das Pfennig-Magazin für Kinder' (1834-1838).

Ook in Nederland werd het Penny-Magazine nagevolgd. In 1834 lieten de Gebroeders Diederichs het 'Nederlandsch Magazijn van Algemeene en

Nuttige Kundigheden' verschijnen. Dit blad werd al snel in de volksmond het Penning-Magazijn genoemd.

In hetzelfde jaar besluit de Haagse uitgever S. de Visser het Duitse voorbeeld te volgen en zich op de markt van het jeugdtijdschrift te begeven. In een prospectus wordt benadrukt dat het Hollandsch Penning-Magazijn geheel oorspronkelijk is en "geene vertaling" van het Duitse Pfennig-Magazin für Kinder. Verder belooft het steeds "nieuw voedsel" voor de leeslust van de jeugd te brengen. Het eerste nummer is op dat moment (1 april 1834) al in de boekwinkels voorhanden.

Het Hollandsch Penning-Magazijn heeft 18 jaargangen gekend. Het volgend artikel trof ik aan in de tweede jaargang (1836). Het verhaalt over Vlaardingen vanaf zijn bestaan tot 1836.

Literatuur

P.A.M. Feelders: Het Hollandsch Penning-Magazijn voor de jeugd. 1834-1852. Leiden, 1989.

Hollandsch Penning-Magazijn voor de jeugd. 's-Gravenhage etc., 1834-1852.

Boekhuis den Draak

Veerplein 33-35 - **Vlaardingen** - (010) 4358822

Voor **studieboeken**: (010) 4600066

Tijdsbeeld van Vlaardingen deel 2
"van Markt tot Vlaardingen-Oost"
De stad in de jaren '50. Samenstellers:
W.C. den Breems en E. van Rongen Geb. f. 37,50
VANAF 9 MAART bij ons verkrijgbaar.

Vlaardingen.

De oorsprong dezer *Hollandsche* stad verliest zich in den diepsten nacht der middeleeuwen. Haar naam is, zoo als de hoogleeraar van Kampen ergens aanmerkt, ouder dan die van *Holland*, en werd — hetgeen aan onze jeugdige lezers vreemd in de ooren zal klinken — in verouden tijd somtijds voor geheel het wereldberoemde Gewest, waarvan *Vlaardingen* thans eene der kleinste steden is, gebruikt. In den jare 1046 werd *Vlaardingen* door keizer Hendrik III ingenomen, en in het volgende jaar door Graaf Dirk IV van *Holland* heroverd, die omtrent denzelfden tijd op de *Maas* voor deze stad, een scheepsstrijd met de keizerlijke vloot hield, waarbij deze laatste ten eenenmale verslagen wierd. *Vlaardingen* was toen de aanzienlijkste stad dezer oorden, doch moet later bij eene overstrooming geheel of grootendeels verdelgd en meer landwaarts in herbouwd zijn. In de maand Junij 1570 werd deze stad door eenen hoop krijgslieden en slecht volk geplunderd en afgebrand;

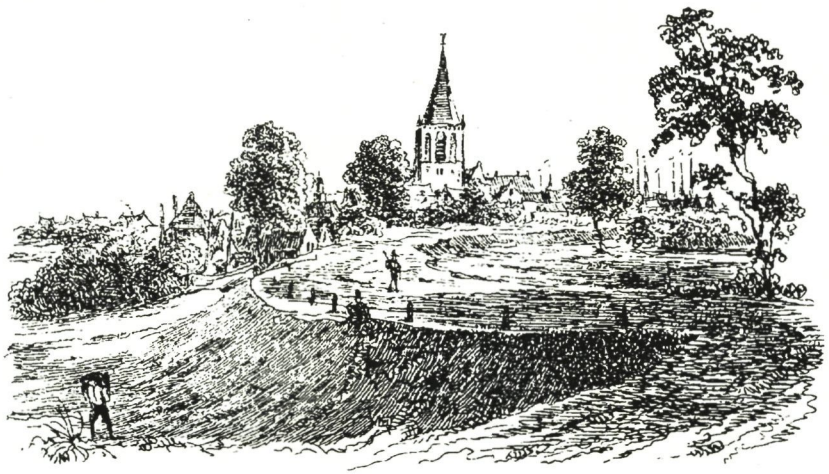

doch zij herstelde zich spoedig weder van deze verwoesting. In het midden der vorige eeuw was *Vlaardingen* tot zulk eene mate van bloei geklommen, dat de regering dier plaats toen zich alle moeite gaf, om haar weder als eene beslotene stad te doen beschouwen, en haar dus te herstellen in het vroeger bezeten, doch verloren gegaan regt, om afgevaardigden naar de Staten-vergadering van *Holland* te zenden. Die poging mislukte echter destijds geheel. Sedert 1795 is *Vlaardingen* tot den rang van stad verheven. Het was er evenwel verre van af, dat de inwoners dier stad over het algemeen met de omwenteling van dat jaar tevreden waren, of reden hadden om zich daarover bijzonder te ver-

heugen. Zij staan integendeel in de geschiedenis als getrouwe aanhangers van het huis van *Oranje* bekend; de jaren der *Fransche* overheersching zijn voor hen, bijna nog meer dan voor andere *Hollandsche* steden, jaren van bitteren druk en verarming geweest, en zij hebben niet eer verademing genoten, dan nadat Willem I den *Nederlandschen* troon had beklommen.

Handel en scheepvaart waren toch van oudsher de hoofdbronnen van bestaan voor de *Vlaardingers*. De haringvisscherij had hier haren voornaamsten zetel, en men rekende steeds, dat van de haringbuizen, die uit onze havens naar zee gingen, drie vierden aan deze plaats toebehoorden. In 1753 toen de haringvisscherij nog wel bloeijend, maar toch aan het afnemen was, behoorden van de 173 haringbuizen, die Nederland uitzond, 112 te *Vlaardingen* te huis. Men had in de stad eene opzonderlijke haven, het *Buizengat* genaamd, waarin deze schepen des winters werden opgelegd. Niet slechts de ingezetenen, die onmiddellijk belang bij de reederij der haringbuizen hadden, vonden daardoor een ruim bestaan; maar vele daarmede in verband staande neringen en handteringen, zoo als de lijnbanen, zeilmakerijen, kuiperijen, smederijen, het nettenbreijen enz. verschaffen aan hen, die ze uitoefenden, overvloed, welvaart of brood. Het laat zich dus denken, hoe somber het er in *Vlaardingen* uitzag, toen onder de *Fransche* onderdrukking, de haringbuizen aldaar werkeloos lagen te verrotten, en welk eene namelooze vreugde de geheele burgerij bezielde, toen in 1814 de eerste *Hollandsche* haringbuis te *Vlaardingen* binnenliep! In dat jaar was ook de oud-vaderlandsche gewoonte, om bij het uitloopen der haringbuizen een plegtigen bidstond te houden, ten einde den zegen des Almagtigen over de visscherij af te smeken, hersteld. De koning zelf vond deze herstelde plegtigheid belangrijk genoeg, om tot derzelver bijwoning naar *Vlaardingen* over te komen. In 1835 zijn in het geheel uit de *Nederlandsche* havens 113 haringbuizen naar zee gegaan, waarvan er 76 te *Vlaardingen* te huis behoorden.

Het tegenwoordige *Vlaardingen* heeft ruim 6000 inwoners. De stad ligt niet regtstreeks aan de *Maas*, maar heeft daarmede dooreene vrij lange haven gemeenschap. Het raadhuis, dat met een bevallig koepeltorentje prijkt, en in 1650 is gebouwd, heeft een deftig aanzien. De kerk der Hervormden is reeds zeer oud; doch op verschillende tijdstippen herbouwd, en in de vorige eeuw van eenen vrij hogen toren, die nieuw uit den grond is opgetrokken, voorzien. De dichter Abraham Hoogvliet, wiens *Abraham de Aartsvader* steeds onder de belangrijkste dichterlijke levensbeschrijvingen, die onze vaderlandsche letterkunde bezit, zal worden geteld, was te *Vlaardingen* geboren, en ligt in de genoemde kerk begraven. Ook Jacob van Dijk, die het nederige beroep van baggerman uitoefende en echter onder de goede dichters kan worden geteld, was een *Vlaardinger*. Behalve nog eenige andere openbare gebouwen, ontwaart men bij het doorwandelen dezer stad, een vrij groot aantal nette en zelfs sierlijke burgerwoningen, die van de vroeger aldaar geheerscht hebbende en thans weder herlevende welvaart getuigen.

WEET U HET NOG?

Wout den Breems

Al vanaf het begin van de grote sloop- en renovatiewerkzaamheden in Vlaardingen is er voortdurend veel over te doen geweest. Voor- en tegenstanders brengen stevast hun argumenten naar voren ten gunste of ten nadele van het verdwijnen van historische bebouwing. Het is één van de redenen van de oprichting van de Historische Vereniging Vlaardingen geweest. In publikaties over deze ontwikkelingen wordt doorgaans vooral aandacht besteed aan de 'grote' straten in het centrum, zoals Gedempte Biersloot, Liesveld enz. De vele straatjes en steegjes die daaromheen lagen en ook verdwenen zijn, genieten veel minder belangstelling. Datzelfde geldt ook voor de gebieden die niet direct tot het centrum gerekend worden, zoals de Spoorsingel en omgeving.

In dit en de komende Tijd-Schriften zal ik, mits er ruimte voor kan worden gevonden, een aantal van deze 'vergeten' straten aan u voorleggen. De collectie foto's van de heer Kalkman, die de HVV enige tijd geleden gekregen heeft, bevat ook diverse opnames van die straten. Niet altijd is duidelijk waar de foto's precies zijn gemaakt of wat er zoal op is te zien. Aan u de vraag om de ontbrekende informatie te verschaffen. U kunt deze sturen naar ondergetekende, Arnold Hoogvlietstraat 69, 3134 CB Vlaardingen. Een samenvatting van de reacties zal zo mogelijk in het volgende Tijd-Schrift worden afgedrukt.

De vraag deze keer heeft betrekking op het Sclaavenburg, waarvan op de volgende pagina twee foto's zijn afgedrukt. Duidelijk is te zien dat er twee zijstraatjes op het Sclaavenburg uitkomen. Deze werden wel de Witte en de Rode straat genoemd. Wie weet waar deze namen vandaan komen?

Beide opnames geven een beeld van het Sclaavenburg vanaf de Maassluissedijk. Op de bovenste foto zijn aan de linkerzijde van de straat al een aantal woningen dichtgemetseld. Op de onderste foto is aan de andere kant van de straat de sloop al in volle gang. (Foto: HVV/G. Kalkman)

OPROEP ÉÉN

Spoorloos? Opsporing verzocht! Wie kan mij helpen aan meer informatie over Koos van der Knoop, geboren 1872 in Vlaardingen? Hij keerde in 1921 uit Nederlands-Indië terug en vertrok kort daarna naar Den Haag / Rijswijk. Hij was aan het eind van de vorige eeuw een bekend wielrenner en schaatser. Wie weet wat er na 1939 met hem gebeurd is?

Gaarne contact met Jan van Hees, telefoon (010) 474 45 76.

OPROEP TWEE

Er is voortdurend vraag naar historische publikaties over Vlaardingen. Sommige uitgaven waren echter zo populair en/of hadden een zo beperkte oplage, dat zij thans niet meer te krijgen zijn. Dit geldt voor (foto)boeken, maar ook voor Tijd-Schriften en sommige Historische Jaarboeken.

Bent u in het bezit van uitgaven waar u nooit meer in kijkt en waar u eigenlijk wel vanaf zou willen, neem dan kontakt op met de onze voorzitter en verkoper van losse uitgaven Wout den Breems, tel. (010) 434 68 64, of met de redactie van Tijd-Schrift, tel. (010) 474 94 16.

P.A. van der KOOIJ

Vlaardingen: Showroom, Kethelweg 24,
telefoon (010) 434 07 22

ONHERKENBAAR VERANDERD

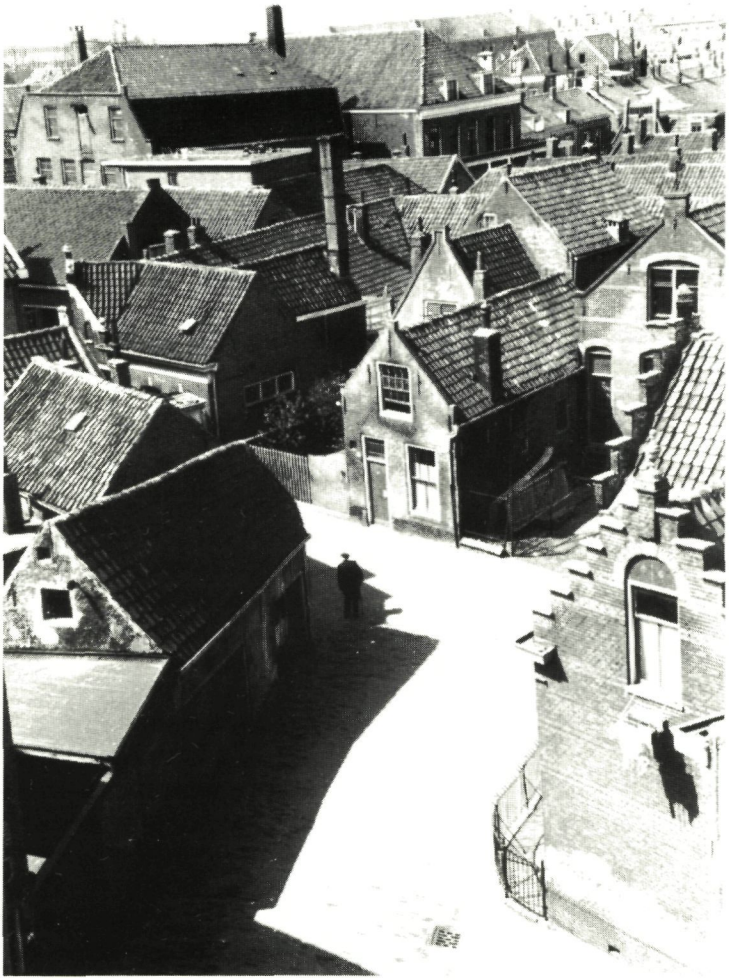

In 1952 maakte Jan van der Heul, staande op het dak van een pand aan de Hoogstraat, deze opname van de Kuiperstraat en omgeving. Net niet zichtbaar links onder komt het Pad vanaf de Hoogstraat uit op de Kuiperstraat. In het pand met de hoge vierkante schoorsteen en het schuine geveltje op de hoek van de Kuiperstraat en de Hofjesstraat is bakkerij De Zon gevestigd. Het hoge pand rechts daarachter is de Van Kampenschool.

Eén plaats, twee foto's: een wereld van verschil.

Toen in december 1995 het winkelpand van C&A gesloopt was, kon de fotograaf vanaf ongeveer dezelfde standplaats als 43 jaar geleden weer een opname maken. Is dit bruisende stadshart dezelfde plaats als de verstilde straatjes van toen? Je zou het niet zeggen, maar toch is het zo. (Foto's: J. van der Heul/coll. W.C. den Breems)

BOEKBESPREKING

Water en vuur in oorlog en vrede, door L. Maat. Verkrijgbaar in de boekhandel voor *f* 18,90.

Op 9 februari j.l. was het 45 jaar geleden dat bij een brand in de Koningin Wilhelminahaven vijf brandweerlieden om het leven kwamen toen hun auto in het brandende water terecht kwam. Eén van de vijf was een broer van de schrijver, en hij heeft het fraai verzorgde en rijkelijke geïllustreerde boek aan hem opgedragen. Leen Maat was destijds zelf ook lid van de vrijwillige brandweer en heeft het fatale voorval van zeer dichtbij meegemaakt. In het boek geeft hij een persoonlijk relaas van zijn ervaringen bij de brandweer, waarbij de gebeurtenissen tijdens de Tweede Wereldoorlog een belangrijke plaats innemen. Eén van deze gebeurtenissen was de aanval van enkele Engelse jachtbommenwerpers op de V-1 lanceerinstallatie bij de Sunlightfabrieken waarover in Tijd-Schrift 56 een uitgebreid artikel is verschenen. De heer Maat geeft een ooggetuigeverslag van deze aanval, die hij vanuit een bootje op de Waterweg meemaakte. Bij de watersnoodramp van 1953 assisteerde hij als EHBO-er en hulpverlener bij de evacuatie en opvang van de getroffen bevolking. Hij mocht het genoegen smaken na afloop daarvan in opdracht van koningin Juliana in haar persoonlijk limousine naar Vlaardingen terug te worden gebracht. Een welverdiende eer voor iemand die zich gedurende vele jaren belangeloos heeft ingezet voor de hulpverlening, bij de brandweer en de EHBO.

(Eric van Rongen)

Reisbureau & Touringcarverhuur ANDERSON

Van Hogendorplaan 69-a, Vlaardingen

* Verhuur van luxe touringcars. Ook kompleet verzorgde dagtochten voor familie en vereniging.
* Modern reisburo. Altijd last-minute reizen.

Bel 010 - 471 14 47

EXCURSIE NAAR ZIERIKZEE OP 8 JUNI

Zoals reeds eerder aangekondigd, bereidt de Excursiecommissie een bezoek voor aan Zierikzee op 8 juni a.s. In samenwerking met onze zustervereniging aldaar, de Vereniging Stad en Lande van Schouwen-Duiveland, trachten we u die dag een aantrekkelijk programma aan te bieden.

Volgens de overlevering ontstond Zierikzee in de 9de eeuw, toen een zekere Zirik een nederzetting aan de Ee, die uitkwam in de Gouwe, omwalde. In 1048 richtte graaf Dirk IV van Holland er een sterkte op tegen de Vlaamse graven. Zierikzee was in deze tijd de 'hoofdplaats' van 'Zeeland beooster Schelde' en ontving in 1248 stadsrecht uit handen van Willem II van Holland. In de loop van de 14de en 15de eeuw ontwikkelde het zich tot een welvarende stad. Er zijn nog de nodige bezienswaardigheden uit die tijd bewaard gebleven, zoals de St.-Lievens Monstertoren (1445), het Stadhuis (14de eeuw), de Gasthuiskerk (14de eeuw). Ook vindt men er nog 17de en 18de eeuwse huizen aan de Oude Haven, gebouwd met 'Indisch geld'.

Tijdens de geplande lezing op donderdag 23 mei a.s. zal de heer P.F. Vleugel, historicus en bestuurslid van de Vereniging Stad en Lande van Schouwen-Duiveland, ons meer over de geschiedenis van Zierikzee en haar omgeving laten horen en zien.
Mocht u mee willen gaan, dan kunt u één van de leden van de Excursiecommissie bellen om zich op te geven.

We vertrekken met de bus 's morgens om 8.45 uur vanaf de Hoflaan (gebouw Eneco) en om 9.00 uur vanaf het parkeerterrein van het Holy-ziekenhuis (Holysingel) uit Vlaardingen en hopen 's middags rond 17.00 uur weer terug te zijn.

De kosten bedragen voor leden *f* 40,- per persoon en voor introducés *f* 45,- (inclusief lunch). U dient te betalen via postgiro nummer 750978 van de penningmeester van de Historische Vereniging Vlaardingen, o.v.v. 'excursie Zierikzee'. In geval er zich meer deelnemers aanmelden dan mee kunnen ontvangt men het betaalde bedrag retour.

De Excursiecommissie:

M. de Baan, Markt 44 (tel. 010 - 435 02 21)
P.J. Westerdijk, Cipressendreef 10 (tel. 010 - 474 07 05)
W. van de Wetering, Lijsterlaan 12 (tel. 010 - 434 46 49)

H. van Toor JZN Distilleerderij BV

is één van de laatst overgebleven ambachtelijke distilleerderijen.

Onze meest bekende specialiteiten zijn Schelvispekel, Kandeel, Kaneellikeur, Advocaat, Boerenjongens en Boerenmeisjes.

In Vlaardingen en Schiedam zijn deze produkten o.a. te koop bij de volgende slijterijen:

"De Wijnoogst", Loper 22, Vlaardingen
"De Bourgondiër", Bilitonlaan 96 Vlaardingen
"Groenoord", Laan van Bol'Es, Schiedam

■ NIEUWBOUW

■ RENOVATIE

■ ONDERHOUD

WERNER
AANNEMINGSBEDRIJF bv

4e Industriestraat 33,
Postbus 136,
3130 AC Vlaardingen
Telefoon: 010 - 4358844

heto
schoonmaakbedrijf b.v.

J.H. van 't Wout

Industrieweg 16
3133 EE Vlaardingen

Tel.: (010) 435 51 66
Fax: (010) 435 04 76

LEZINGENPROGRAMMA 1996

Helaas was er in het lezingenprogramma dat in Tijd-Schrift 58 stond afgedrukt een storende fout geslopen, in de vorm van een onjuiste datum. De redactie biedt haar verontschuldigingen aan voor mogelijk daardoor veroorzaakt ongemak. U kunt er van overtuigd zijn dat de data van de onderstaande bijeenkomsten driedubbel gecontroleerd zijn!

Dinsdag 26 maart 1996: Algemene Ledenvergadering

Na afloop van het huishoudelijke deel wordt, zoals gebruikelijk, de avond voortgezet door de Lezingencommissie. Bij wijze van experiment is weer eens geprobeerd (net zoals dat in de beginjaren van onze vereniging nogal eens gebeurde) om een 'Leden Hobby-avond' te houden. Tot nu toe zijn er vier leden die elk in 10 tot 15 minuten iets willen vertellen over (één van) hùn historische interesses. En natuurlijk probeert de Lezingencommissie daar de nodige leuke dia's bij te vertonen.

De eerste spreekbeurt is aan Jan Anderson. Hij neemt ons 35 jaar mee terug in de tijd, toen hijzelf in de Arnold Hoogvlietstraat woonde en als oefening historisch onderzoek deed naar de bewoners van die straat.

Na hem is de beurt aan de heer L.A.M. Bracco Gartner. Hij kent de Hoogstraat en omgeving op zijn duimpje, en zal ons vertellen over de Vlaardingse Paardenmarkt, zoals die gehouden werd rondom de Visbank.

De heer Leen Maat heeft behalve aan de brandweer (zie de rubriek Boekbespreking), zijn hart verloren aan de Emmastraat, van Hoflaan tot Binnensingel. Hij neemt u mee op zijn wandeling.

Ten slotte zal de heer Mari Zevenbergen ons vertellen over zijn jeugd- en verdere levensjaren aan de Kornelis Speelmanstraat, waar slechts zijn woonhuis en Zuid-Hollandse Eierhandel-pand nog resten van de voor-oorlogse bebouwing...

Mochten er nog andere leden zijn, die ook nog een bijdrage willen leveren, dan worden zij gevraagd om zo spoedig mogelijk kontakt op te nemen met Arie Ouwendijk (tel. overdag 435 33 22).

Overigens: in de (grote) zaal zal ook voldoende tafelblad-ruimte aanwezig zijn om uw historische verzameling, stamboom-onderzoek enz. enz. ter inzage te leggen. Het wordt een echte 'leden voor leden' avond! Doet u mee?!

De avond zal worden gehouden in Wijkcentrum Holy aan de Aristide Briandring (achter Albert Heijn op de Loper - ook goed per bus te bereiken!). De aanvangstijd van de –alleen voor leden toegankelijke– ledenvergadering is 19.30. Vanaf de pauze zijn ook niet-leden welkom en het lezingen-programma zal beginnen om 20.30.

Donderdag 25 april: Vlaardingen in beeld

Deze avond wordt er ook weer één om van te smullen. We hebben een aantal oude Vlaardingse films opgediept (waaronder enkele bedrijfsfilms) en met hulp van de Fico-ploeg zal er dus een (bijna) non-stop nostalgische sfeer in de zaal zijn.

We zijn deze avond te gast in zaal Triangel aan de Fransenstraat. Het aantal plaatsen is (met ruim 200 stoelen) weliswaar behoorlijk groot, maar de ervaring leert dat de meeste op zo'n avond wel bezet zijn. Komt daarom bijtijds! We beginnen om 20.00 uur en de zaal is open vanaf 19.45 uur.

(N.B. Op deze avond is ook de Algemene Ledenvergadering van de Vrienden van het Visserijmuseum gepland, met een voordracht van schipper Fer Verschoor. Wij hebben getracht om beide activiteiten te combineren, maar vanwege de ledenvergadering was dat niet mogelijk. Verschuiven van onze avond kon ook niet, omdat de zaal niet op een andere datum beschikbaar was. Wij doen ons best, om in de toekomst een dergelijke 'dubbeling' te voorkomen!).

Donderdag 23 mei: de voorjaarsexcursie naar Zierikzee

Zoals u op pagina 29 kunt lezen, heeft de voorjaarsexcursie op 8 juni a.s. als reisdoel Zierikzee. Ter voorbereiding op de excursie is er, zoals gebruikelijk, een lezing van een plaatselijk deskundige. Op donderdag 23 mei zal de heer Peter Vleugel, historicus en bestuurslid van de Vereniging Stad en Lande van Schouwen-Duiveland, in woord en beeld vertellen over de geschiedenis van deze oude stad en haar omgeving.

De avond begint om 20.00 uur (zaal open kwart voor acht) in het nieuwe Dienstencentrum/Zorgcentrum Soenda (ingang Soendalaan, hoek Burg. Pruissingel). De bus stopt bijna voor de deur, dus de zaal is voor iedereen goed te bereiken.

De auteurs in deze aflevering:

Paul Feelders (1952) studeerde Nederlands aan de universiteit te Leiden. Hij is sinds 1979 werkzaam als leraar Nederlands te Schiedam. Over het Vlaardings dialect publiceerde hij een aantal artikelen. Samen met Cees Kleywegt werkt hij momenteel aan het Vlaardings woordenboek. Daarnaast is hij redacteur van 'Scyedam', het tijdschrift van de Schiedamse Historische vereniging.

Cor Verschuren werd in 1923 in Rotterdam geboren en verhuisde in 1937 met zijn ouders naar Vlaardingen, waar zijn vader als spoorwegbeambte werkzaam was. Na zijn middelbare schooltijd werkte hij enige tijd op het kantoor van Vatenhandel Van der Burg. Na de Tweede Wereldoorlog kwam hij in de bouwnijverheid te werken en in 1972 verliet hij Vlaardingen. Sindsdien woont hij in Ede.

SIGILLVM · OPIDI · DE · VLMEN